

Угловдэр—Автомобилын транспортын худалмэрилэгшэдэй үдэр

ТҮХЕЭРЭЛГЭ, ХЭРЭГСЭЛНҮҮД ДУТАЛДАНА

Мүнөө арадай ажлын ямаршье халбары абаад харбал, тон хүндэ байдала орохтой гэжээ. Манай автомобилна транспортда шиндхэгдээгүй байгаа асуудалнуудыг шинжээд үзэхэд, тэрэн бусад халбарнуудад тохирдоггүй дутагдлыг дутуу дундуу нундуй нягта холбоотой юм. Автомобилнуудыг бүтээдэг зөвдүүд элдэв түүхэй эд, материалуудаар муугаар хангагдаж, хэрэгтэй хэмжээн соо машина гаргахая боллоод байна. Энээнхэ уламжалал, предпрятинуудай автотранспортна паркын шинжлэ, олошоруула аргагүй болоо бшуу. Тимхээ үрдэнэй зоозно республикунуудай хоорондоо экономическ харилца холбоо тухай элдэв хойшоолуунгүй баталха хэрэгтэй. Ямаршье гуримгүй болоон сагта энэ хэлсээн хэн хэндшье шухала хэрэгтэй хэ юм.

тобус манда эрээгүй, Гадна автобусуудыг заахарилхад хэрэгтэй запас хэрэгсэлнүүдээр тон мууса хангагдаа. Эдэ бүгдэдшье уламжалал, автобусууд маршурта үсөөнөөр гарна гэж хэлээ хэрэгтэй. Шэнэ автобусуудыг запас хэрэгсэлнүүдөө абаха хэмжээнүүд нэгдэл абаха байхтай. Эндэ республикын хүтэлбэрлэгшэд манда тулалха ёһотой. Пассажирска 2-дохи, 3-дохи автотранспритууд хүн зонин зөөх тусбүүдээ дүүргэж, ашаг олоо яһаа абжаа эхилээ. Гэбшье дээрэ дурсагдаша дутуу дундунууд энэ мун лэ үзэгдэнэ. 3-дохи автотранспритууд үнэгэрлээ жэлдэ 326 таяг тоологдог байһан аад, мүнөө 250 автомашина тоологдон. Наяын сагта таксигууд тоо олошоруулагүй һаа, саашада ашаг олошоруула гүйдлэхэн хүндэ болохо юм. Гадна эбдэрэн автомашина заахарилхад хэрэгтэй запас хэрэгсэлнүүд, аккумулятор, мөөр олоор дуталдана.

бэрижа эхилээбди. 120 бүлын байха байрын энэ гэрэй барилга унжагайруулгангүй ашаг-лагдаа тушааха зорилготойбди. Жолоосодой, заахарилгашадэй социальна байдалыг хамгаалха зорилготойгоор социаль хульһынэ горитогоор дээшлүүлэбди. Столооноутта эдэв хоол үнэгүй болохын тула нэмэлтэ мүнгэн үгтэнэ.

Зураглал

БАЙНТА ДАА ҮНЭН

ҮНЭН

ШИИДХЭГДЭЭГҮЙ АСУУДАЛНУУД ОЛОН

БАЙГААЛИ ХАМГААЛГЫН ТАЛААР ИВАЛГАДА ЮУН ХЭГДЭНЭ?

Һара үлүүтэй сагай саана арадай депуталуудай Ивалгын районо Соведей президиум байгаали хамгаалгын объектиудыг барилгын хэр зэргэ жуулагдажа байһан тухай асуудал хаража үзөө һэн.

Яруунаһаа мэдээсэнэ

Эдэ үдэрнүүдтэ Тулдуунай совхозһоо Шэрэнгин отделени таһаржа, бээ даһан колхоз боллоо. Соведай ахмад мэргэжлээр хүдэлмэрилдэг Эрдын Дашдоржиевич Динженов тус колхозтой түрүүлгөшөр һунгагдаа.

ШЭНЭ АЖАХЫНУУД

Энэ Яруунын райондо болоһон орг гаск хубилалта бэш, һахан «Дружба» совхозһоо Тайлуудай отделени таһаржа, Хандагатай леспромхозой хамһабарин ажахы болгогдобо.

УРАН ГАРТАЙ БАГША

Арбаад гаран жэлэй саана Михаил Леонтевич Федурин Нарһатын хүдөөгэй мэргэжлэтдэ бэлдэдэг училищид хурахаа эрээ һэн. Энэ училищид һайн хуража, эрхчин хурагшадтай тоодо ороһон юм. Училищи дүүргэһэнгүйнхэ үлүүлэр сэрэгтэ ябаа, тингээд Шэтын индустриально-педагогическа техникум дүүргээд, Нарһатага бусаа һэн. Техникэсэ мэргэжлэй училищин бэрхэ мастернуудай тоодо орожо, хурагшадтайнгаа дунда хүндэтэй болоо. Даажа абһан бүлэгын журрамтай, оролдосотойгоор хурадаг. Нүхэр Федурин

ХҮНДЭ БАЙДАЛДА АЖАЛЛАБАШЬ

Түрэл предпрятитата хажсажа, коммерческа байгууламжандуу руу шуумайһан юуһын юуһаб, мүнэ олоо олохобол тэгүүлнэ бэш аал. Шадарм өһоор ажал хэрэг эрхилж шадаха ухамэй болдожмото, уран гартайшуул эдэнэй дунда динлэж олоһин.

ХҮНДЭ БАЙДАЛДА АЖАЛЛАБАШЬ

Түрэл предпрятитата хажсажа, коммерческа байгууламжандуу руу шуумайһан юуһын юуһаб, мүнэ олоо олохобол тэгүүлнэ бэш аал. Шадарм өһоор ажал хэрэг эрхилж шадаха ухамэй болдожмото, уран гартайшуул эдэнэй дунда динлэж олоһин.

УРАН ГАРТАЙ БАГША

Арбаад гаран жэлэй саана Михаил Леонтевич Федурин Нарһатын хүдөөгэй мэргэжлэтдэ бэлдэдэг училищид хурахаа эрээ һэн. Энэ училищид һайн хуража, эрхчин хурагшадтай тоодо ороһон юм. Училищи дүүргэһэнгүйнхэ үлүүлэр сэрэгтэ ябаа, тингээд Шэтын индустриально-педагогическа техникум дүүргээд, Нарһатага бусаа һэн. Техникэсэ мэргэжлэй училищин бэрхэ мастернуудай тоодо орожо, хурагшадтайнгаа дунда хүндэтэй болоо. Даажа абһан бүлэгын журрамтай, оролдосотойгоор хурадаг. Нүхэр Федурин

УРАН ГАРТАЙ БАГША

Арбаад гаран жэлэй саана Михаил Леонтевич Федурин Нарһатын хүдөөгэй мэргэжлэтдэ бэлдэдэг училищид хурахаа эрээ һэн. Энэ училищид һайн хуража, эрхчин хурагшадтай тоодо ороһон юм. Училищи дүүргэһэнгүйнхэ үлүүлэр сэрэгтэ ябаа, тингээд Шэтын индустриально-педагогическа техникум дүүргээд, Нарһатага бусаа һэн. Техникэсэ мэргэжлэй училищин бэрхэ мастернуудай тоодо орожо, хурагшадтайнгаа дунда хүндэтэй болоо. Даажа абһан бүлэгын журрамтай, оролдосотойгоор хурадаг. Нүхэр Федурин

ХҮНДЭ БАЙДАЛДА АЖАЛЛАБАШЬ

Түрэл предпрятитата хажсажа, коммерческа байгууламжандуу руу шуумайһан юуһын юуһаб, мүнэ олоо олохобол тэгүүлнэ бэш аал. Шадарм өһоор ажал хэрэг эрхилж шадаха ухамэй болдожмото, уран гартайшуул эдэнэй дунда динлэж олоһин.

ХҮНДЭ БАЙДАЛДА АЖАЛЛАБАШЬ

Түрэл предпрятитата хажсажа, коммерческа байгууламжандуу руу шуумайһан юуһын юуһаб, мүнэ олоо олохобол тэгүүлнэ бэш аал. Шадарм өһоор ажал хэрэг эрхилж шадаха ухамэй болдожмото, уран гартайшуул эдэнэй дунда динлэж олоһин.

УРАН ГАРТАЙ БАГША

Арбаад гаран жэлэй саана Михаил Леонтевич Федурин Нарһатын хүдөөгэй мэргэжлэтдэ бэлдэдэг училищид хурахаа эрээ һэн. Энэ училищид һайн хуража, эрхчин хурагшадтай тоодо ороһон юм. Училищи дүүргэһэнгүйнхэ үлүүлэр сэрэгтэ ябаа, тингээд Шэтын индустриально-педагогическа техникум дүүргээд, Нарһатага бусаа һэн. Техникэсэ мэргэжлэй училищин бэрхэ мастернуудай тоодо орожо, хурагшадтайнгаа дунда хүндэтэй болоо. Даажа абһан бүлэгын журрамтай, оролдосотойгоор хурадаг. Нүхэр Федурин

УРАН ГАРТАЙ БАГША

Арбаад гаран жэлэй саана Михаил Леонтевич Федурин Нарһатын хүдөөгэй мэргэжлэтдэ бэлдэдэг училищид хурахаа эрээ һэн. Энэ училищид һайн хуража, эрхчин хурагшадтай тоодо ороһон юм. Училищи дүүргэһэнгүйнхэ үлүүлэр сэрэгтэ ябаа, тингээд Шэтын индустриально-педагогическа техникум дүүргээд, Нарһатага бусаа һэн. Техникэсэ мэргэжлэй училищин бэрхэ мастернуудай тоодо орожо, хурагшадтайнгаа дунда хүндэтэй болоо. Даажа абһан бүлэгын журрамтай, оролдосотойгоор хурадаг. Нүхэр Федурин

УРАН ГАРТАЙ БАГША

Арбаад гаран жэлэй саана Михаил Леонтевич Федурин Нарһатын хүдөөгэй мэргэжлэтдэ бэлдэдэг училищид хурахаа эрээ һэн. Энэ училищид һайн хуража, эрхчин хурагшадтай тоодо ороһон юм. Училищи дүүргэһэнгүйнхэ үлүүлэр сэрэгтэ ябаа, тингээд Шэтын индустриально-педагогическа техникум дүүргээд, Нарһатага бусаа һэн. Техникэсэ мэргэжлэй училищин бэрхэ мастернуудай тоодо орожо, хурагшадтайнгаа дунда хүндэтэй болоо. Даажа абһан бүлэгын журрамтай, оролдосотойгоор хурадаг. Нүхэр Федурин

УРАН ГАРТАЙ БАГША

Арбаад гаран жэлэй саана Михаил Леонтевич Федурин Нарһатын хүдөөгэй мэргэжлэтдэ бэлдэдэг училищид хурахаа эрээ һэн. Энэ училищид һайн хуража, эрхчин хурагшадтай тоодо ороһон юм. Училищи дүүргэһэнгүйнхэ үлүүлэр сэрэгтэ ябаа, тингээд Шэтын индустриально-педагогическа техникум дүүргээд, Нарһатага бусаа һэн. Техникэсэ мэргэжлэй училищин бэрхэ мастернуудай тоодо орожо, хурагшадтайнгаа дунда хүндэтэй болоо. Даажа абһан бүлэгын журрамтай, оролдосотойгоор хурадаг. Нүхэр Федурин

УРАН ГАРТАЙ БАГША

Арбаад гаран жэлэй саана Михаил Леонтевич Федурин Нарһатын хүдөөгэй мэргэжлэтдэ бэлдэдэг училищид хурахаа эрээ һэн. Энэ училищид һайн хуража, эрхчин хурагшадтай тоодо ороһон юм. Училищи дүүргэһэнгүйнхэ үлүүлэр сэрэгтэ ябаа, тингээд Шэтын индустриально-педагогическа техникум дүүргээд, Нарһатага бусаа һэн. Техникэсэ мэргэжлэй училищин бэрхэ мастернуудай тоодо орожо, хурагшадтайнгаа дунда хүндэтэй болоо. Даажа абһан бүлэгын журрамтай, оролдосотойгоор хурадаг. Нүхэр Федурин

УРАН ГАРТАЙ БАГША

Арбаад гаран жэлэй саана Михаил Леонтевич Федурин Нарһатын хүдөөгэй мэргэжлэтдэ бэлдэдэг училищид хурахаа эрээ һэн. Энэ училищид һайн хуража, эрхчин хурагшадтай тоодо ороһон юм. Училищи дүүргэһэнгүйнхэ үлүүлэр сэрэгтэ ябаа, тингээд Шэтын индустриально-педагогическа техникум дүүргээд, Нарһатага бусаа һэн. Техникэсэ мэргэжлэй училищин бэрхэ мастернуудай тоодо орожо, хурагшадтайнгаа дунда хүндэтэй болоо. Даажа абһан бүлэгын журрамтай, оролдосотойгоор хурадаг. Нүхэр Федурин

УРАН ГАРТАЙ БАГША

Арбаад гаран жэлэй саана Михаил Леонтевич Федурин Нарһатын хүдөөгэй мэргэжлэтдэ бэлдэдэг училищид хурахаа эрээ һэн. Энэ училищид һайн хуража, эрхчин хурагшадтай тоодо ороһон юм. Училищи дүүргэһэнгүйнхэ үлүүлэр сэрэгтэ ябаа, тингээд Шэтын индустриально-педагогическа техникум дүүргээд, Нарһатага бусаа һэн. Техникэсэ мэргэжлэй училищин бэрхэ мастернуудай тоодо орожо, хурагшадтайнгаа дунда хүндэтэй болоо. Даажа абһан бүлэгын журрамтай, оролдосотойгоор хурадаг. Нүхэр Федурин

УРАН ГАРТАЙ БАГША

Арбаад гаран жэлэй саана Михаил Леонтевич Федурин Нарһатын хүдөөгэй мэргэжлэтдэ бэлдэдэг училищид хурахаа эрээ һэн. Энэ училищид һайн хуража, эрхчин хурагшадтай тоодо ороһон юм. Училищи дүүргэһэнгүйнхэ үлүүлэр сэрэгтэ ябаа, тингээд Шэтын индустриально-педагогическа техникум дүүргээд, Нарһатага бусаа һэн. Техникэсэ мэргэжлэй училищин бэрхэ мастернуудай тоодо орожо, хурагшадтайнгаа дунда хүндэтэй болоо. Даажа абһан бүлэгын журрамтай, оролдосотойгоор хурадаг. Нүхэр Федурин

Уран гартай багша

Уран гартай багша

Уран гартай багша

Уран гартай багша

Уран шүлэгэй долгино

Цыден ЦЫРЕНДОРЖИЕВ

ХЭШЭГТЭ ТАЛЫН ДУУШАН ЛЭ

Донсаран ДОРЖОГУТАБАЯДА

Улаан хада дэнзэтэй, Уураг тараг хэсэгтэй, Урдын жэнзэйн соёлтой, Хоорхэ нотогыг бүлэлхэн, Юрэн гүйдөө тэмээшүү Юэн дуулга сүмбэрүүдэ Юэн мунгэн сэргэнүүдэ Эрхэм дууша хүүбүүнэй Эминг хүлгүүдэ уяатай, Үлгэр домогоор

ханатаһан

Уран шүлэг—хорбоодо Шулуун буртаг хабшалаар Шүлэг хүсэн асархар, Галга хатуу туруугаар Газар сабан шуурирар, Эрдэнийн юэн дугартай Эрш түгэс хүлгүүдэй Эзэнний хэн хаб!

Буурал энэ хорбоодо Бууһан сага мэдээгүй, Ордон хайхан «ургоодонь» Орохошо отго дээдгүй, Түмэн сагай тугжые Түүхын голлоо шүүрдэж, Түбинн хамаг ноусые Түүрэн байха хүсэлтэй, Булаг горхойн аршаһнаа Буга һарада хүртэмэ, Бүхэ тамир хуряагай, Юрэн байһан энэ хамаг Юртэмсөөрөө хайжаа

зоринон,

Хэтын сагай мунгэн домог Хэдын дуулаар бэлиттэй Хангал зуузан хүрхэтэй Хэшэгтэ талын дуушан лэ.

Д. АЛТАЕВАЙ фото.

БАЯН-ХОНГОР

1. Артын наранай Эшлэ торгон туяагай Орёл үндэр Орой дээрш хөгжхэдэ, Толоото угаһан хубшэргэй Тосито нотогын хүгжэмдөө, Нолгон бүрини Ноирмог дайдын амисхал— Хубшэ хүмзөөр хульбарһэн Хубшэ хообэр манай Хобхыс дамжааар Хангил шулуун нэмэргэ Нюргэн дээрш хурылаад, Номин отогтойн снхир оодэ Намиран, дэгдэн байхадэ, Түбшэн дэрүү уулаһин Түгдэ табяа гэшэл хэ, Түбн дэлэй манарна, Тобшоо тайлан игажа, Тосотойгоор дабиһанжа, Аглар нотоган хайжаран, Аалин дууран һуурада, Амгалан сэдьхэл дэлбэлжэ,

2. Баян-Хонгор нэрэшин — Бам дэлгэр сэдьхэлтэй гэлэн, Саг сагай эсиглаан соо Сарюун хонгор заяатай гэлэн. Буурал холо саһаа, Буужа эрэнх түүхыс Дүрөө дээрэ габшгай Дүүрэн уугташ тээсэлэй, Сэнхир нуурайш эрьдэ, Сэрэгш болоһон домогтой, Хунуудай аһан Хурһэн дорш булаатай...

3. Хэды эх гал дүлэн, Хэмжүүргүй далай уһан, Дайной гай тодохор Дайраб даа шалайе отор, Нүүрэй сэр эрэлгээ Хурһэ хубүүдш бүсэлгүй, Улын-улын үлгөөһөө

4. Баян-Хонгор, буурал баабай, Бараалхан зоринбо шандаа, Урдшэ зогсоно хүгдэн, Уулыһин таһина, Орон дэлхэйдэ шүтэн, Оршолонгой мүнхэ үймөөн соо Олондоо этинг мургээхэдэ, Сэдьхэл ариун, хүлгөөтэй Сэсэглэнлэ даа сариун бодол!

Баян зүрхэнэй зула Бадаран байдаг нотоган, Хоорон заяата үрэлшш, Хэдаг дээрэ тогтоном.

Элбэг МАНЗАРОВ

ЗҮРХЭНЭЙМ ҺАБАГША

(БОГОН ШҮЛЭГҮҮД)

Мүлһэн зүрхэ зүрхлөөгүйб, Мэлхэн ябадалар баагүйб, Минин досоо ошон, Мүнхэ аһахшэ носон, Үдэш, үлгөөнэй шүүдэр бэлшэ, Урһэн талын сэсэг мэтшэ, Үрлһэн зүрхэнэй хүуесэн соо Үлшһэн тэһимин нухршн.

Эльгэ, зүрхэнэйгоо үдэрхэдэ, Энгэртшэ орожо, үдэгдэ, Дали ургажа һэрэгдэ, Далива эрэгтэ хүсэтэйлиб.

Уйдхар ташуудалда ороод, Уруугаа зараад хэбтээшш, Уулаан саһоонш болоод, Уян зурхын һэрхээлиб.

Улаан сэр үлгээш, Улаанш шарадыр Улаан туяа бадарууржа, Урин зоолхэноор таалахалиб.

Сэсэгэй дэһилин дээжлһэн үнхэгэ Бүдэрхэ жаргаха хоёрой зай

Бүри орбо хэмжүүртэй хаяа, Бодолото болоноб энэн тухай, Бүдэрэнгүй ябахая оролдоб, зай!

Бурна халуун үлһэн соо Бухын эбэр тэһиндэ, Хоорхэн болзолон сэжэ соо, Хатуу зүрхэн урдаг.

Хажууртаа таараһан хажуураһан мур— Хархадш хойноһоно ариун сэбэр, Сэсэн хурса шүлгэнэй мур— Сэжэлдээд уншахада, сэдьхэлдэ баяр.

Хүхюур модо харахадаа, Хайрладаһанни хүрэнэ, Бодойхонь, Набша намаагаа дэлэмэ, Найгалзан һуурада һанаа бээ.

Хүнбүү түрэхэ экхэртэл, Үлхэнбэ зобон шүлгэл, Үүрэй саһын тэндэл Үргалбал уянгата хүлгөө.

Уга наларай игаабар, Урин дулаан үдэрүүдэ Үдһын жабарта туулгад, Нүбаридһаар ошоно. Шэжэрүүн амин шэһемнэй «Шэм» гүүлхэдэнь, Шамдууһан үлдообди. Хүбэн саһан бударжа, Хүйтэнэй хайһын манайда Эрхэн ингэдэ морилхын Эгээл эгэс урдахан Хүүгдэ бидэ булта Хүдһэн дэгтээ үмдэжэ, Бүтүү маната үблэдо Бээрэнгүйгөөр ябахабди.

Д. АЛТАЕВАЙ фото.

Үндэһэн соёлоо үргэе!

УРДАНАЙ ХУРИМ

(Захаминай буряадуудай ёһо заншал тухай)

Урда тээ Захаминай хуримеа үни холын (экижа ябһан хуушан) м. Булганда хэрэглэдэг байһан юм. Ийнгаа гэр бүлэ болоһон шидхэдэг һэн. Үмсын дэргэдэ болон мал ажалдаа үлхэн хүсэжэ, басагад, мининь 15—16 наһатай-го, аминданы гаргадаг байһаа сүлөө сөг...

дээрэ сай бусалжа байха. Тогооной саана хойнорто олон үбгэд хүрмэй хүндэ һуука. Бэри боломо эрһэн басаган үбгэнтээ гэр гэртэ ороно эрээд, тогооной саана үбгэдэй урда зогсохо. Хурууд, хойной һул хэршээд, бэрини алган дээрэ табиха. Бэри тэднинеи тоогоон дээрүү хоһоһоо эрһэн үбгэдэй дэгдэй хормой дээрэ хаядаг һэн. Газарта унгангүй, олон үбгэдэй хормой дээрэ тэднинеи унаа һама, шэж аялай энэ экхээр саһаада үнэр баян ажһуука гэжэ тоологдодог бэлэй. Һүүлһэн энэд һуһан үбгэд, зон хубүүн бэри хоёрто олон тоото үрээл, заабаринуудые хэлэдэг һэн.

Хубүүнэй гэртэ «Оро заһалган» гэжэ ёһо заншал үнэгэрдэг байгаа. Оро заһалгада 25—30 наһатай хоёр экхэр, нэгинин хубүүн талаһаа нүгөөдөө бэрини талаһаа хабсадалсадаг һэн. Бэри зон өөрын унгар, хэбэртэй эрэдэг бэлэй. Басаган талаһаа оро заһаһа экхэр ингэжэ үрээдэг байгаа.

Урһэн сүлгэ эрһэн олон хүнүүд хурһэн хубүүнэйгэ гэртэ хахад үдэрһөө хойшо буухаар эрэдэг һэн. Түрээ хурһондэй 2—3 модоний газарта хабсада, хубүүн талаһаа сагаан мори унаһан хэдэн хүнүүд угажа, түрөөр эршэдэе байлгадаг һэн. Тинхэдэнь түрөөр ябаһад ингэжэ асуудаг байгаа: «Эһэн харгыһанай юундэ бообобота?». Тинхэдэнь түрээ угажа байгааһадэй аха эхэ хүн: — Газарай хоһоһоо, уһанай утаһаа, түрээ хүргэжэ эршэдэе Та юуһэн гэшэбта? — гэжэ һуудһан асуудаг һэн.

Түрөөр эршэдэй аха эхэ хүн ингэжэ хариусадаг бэлэй: Үрэгтэ морин болгодо, үрһэн хүн болгохо гэжэ, болдогой шэнээн мяхатай, булаг шэнги архитай, амбан түрээ хүргэжэ ябаһабди. Зүб гү! — Зүбээ зүб,— гэжэ түрээ угаһад хэлэдэг байгаа.

Тинхэдэ түрөөр эршэдэй аха эхэ хүнүүдэ сагаан элээнэй дэгжэ, орхи оялгадаг һэн. Ингэжэ түрээ угаһанай удаа хубүүнэй гэртээ булгадаа ошодог һэн. Хурин гэжэ олон түрэл гараниудтай, урһадаһан олон аһаһадтай бүтээгдэдэг олоной хэрэг байһан дээрһээ, хуринда эрһэн хүнүүд «хуримэй нэмэри» гэжэ элдэб эдихэ, ууха юумэ хубүүнэй эхэ, эсэгдэ асаржа үгэдэг байгаа. Эгээн түрүүлэн хубүүнэй гэртэ алтан худанар, һуудһан алтан худангар ородог гуримтай байгаа, Түрүүшын хундага худанда барихада, ингэжэ хэлэдэг һэн:

Нарин харгы үргэдхэжэ, үргэн харгы наридхажэ, дааганайнгаа туруугаар, далан харгы гаргажа, унаганайнгаа туруугаар уужам харгы гаргажа эрһэн хуушанай ёһоор худа, мүнөөнэй ёһоор ураг, утуулаха эрһэн алтан худа, угажа абаһан ураг эльгэнэй ундан харыс тогтоон, барихатнай хайра болог! Урданай энэ хурин дээрэ «басага мургүүлхэ», гэжэ ёһо заншал байгаа. Энэниингэ хубүүнэй гэртэ үнгар гэдэг һэн. Буряад гэртэй гал гуламта

ЭД БАРААН ЭЛБЭГ

Тарбагатай тосхоной энэ магаан соо ороо һаа, гайхалхат. Юуб гэжэ, энэ холондлинник, хубсаа үгэдэг. Дашини, пылосос зайн галаар хүдэлгэдэгдэ гүсэ, элюур, һэнгэйтэй барг хубсаа хүнрһаа эхлээд, мотоцикл, самовар хүртээр хүү юумэн бини.

Эдэ бүгэдэ эд бараа худалдажа абыһын тула хүн бүхэн районнойгоо бэлэдхэхэй пунктда һу, мяха, үндэжэ, өвөш түшааха ёһотой, — гэжэ тус магаанай директор В. И. Калашникова хөөрөө һэн.

Иимэ магаан эндэ байгша оной аагуст һарын һүүл багар нэгдһэн байна. Нэгэл һара соо 110 мянган түхэриг мунгэнэй эд бараан эндэ худалдада. Хүнүүд илангаа мотоцикл, хибэс, хубсаа хунар экхэр абаһан байна.

С. ПОЛОКИН.

Эрдэни Дугаров

Бүрэгдэ гугар хоёр Онгогон

Хэдын эзэн сагаан тархита таанадаа эбархал болооб,— гэжэ бүрэгдэ бүлэтээ үндэр байсын табсада уурхайтай һэн. Талин энгэртэ сэһинхэн гүнзгэй нуур хэр уһаа хоолойгоо тэмээдэг байгаа. Заһадаг эдээхээ, наадаха нуураингаа нуруудда гү, али гүндэда гараада, доошо шулуундэ хууһамй унажа, олообо сөб шүүрээд лэ дэгдээ.

Хэдын хоногоо эдэһэнгүй тэмээжэ, хабтанан хаала боллошон Бухаа Харалдуу туужа гэртэ бусаал һэн.

Юу боллооб! Ягааб! — гэжэ һамганайнгаа нэхэжэ, даха халахагүйнэй, нэгшые хүндэ хэлээгүй гэлэн тэнгэр шэхаа абажа, энэ болон ушарыс тэрэнэй хөөрһэниин, уншыс бэлһүнгй нотог зоной аман зугаа боложо тарраман хажуугаар Харалдуу «Шоно дахата» гэжэ ара нэртэй болон юм.

Т. НИМБУЕВ.

ДУУНУУД

- Хурин зүрхэн уяриа. КОМСОМОЛ ТУХАЙ ДУУН. Замбуулин зурганаһаи нэгэ хуби Захадажа улайда ССР-най, Залуушуул үетэн бидээр соо Зүбаргүйгү барисаатэй комсомолшууд. Замбарсег-зурганай нэгэ хуби Бүгэдөөрөө улайраа ССР-най, Булта үетэн бидээр соо Бүхэһэн барисаатэй комсомолшууд. ЭСЭГЭЙ ОРНОНО ХАМГААЛЫН ДАИНАЙ УЕЫН ДУУНУУД. ЧТЗ машинны түргэнлэ Сэлгээхэн Жаргалантын Шинэлээшэн, томлодо бу, ябаарай.— Сэрэгтэ дүүргэдэ эрхэлэл байхаб. Утаатай машинны түргэнлэ Уужамхан Жаргалантын һайханнинь бэ. Ушарһам, гомдсого бу ябаарай.— Ороһоо хамгаалаад гэгэхэл байхаб. Алтанхан хулгатай автомадаа Арадаа үргэлхэ хубитайлши. Аюулта дайсаандэ далаархэбод, Амгалан жаргаха хубитайлши. Мүнгөн хулгатай автомадаа Мүрэндөө үргэлхэ хубитайлши. Муухай дайсаандэ галажаһабод— Мүнхэдөө жагсеха.

Энэ үнхэн болоһон ушар. Нэгтэ Харалдуу баян томо хара Бухаа үгһөөд, бэдэржэ гараба. Зүһаланайнгаа ганса гэрэй хажуугаар гаража явтарн, морининь эблэрхэдэ, амаа бууладалжа, булгика, урагшаа ябажа үгэхээс болишобо. Харалдуу ншээшье, сохбодшыс мориёо дилхээсэ болходоо:

«Юун шүдхэрһөө гэгээн саган үдэр дунда айна, энэ нэгэ гэрэй, үсдэһини,— гэжэ мориёо харагаад, буужа шан-даһанайнгаа шынги, нотгонгоо жолоогой бүхын һайгаар моринойнгоо гэдэгтэ нуутар, дэбээртар, собортор хуһан сэргэдээ ухархадэ, шэнһэнэй холтоһон хушалтатай хабтар хару эунэйнгаа гэр тээш хэмээхэн дүтээб. Ойротхондон, юрэл үлгөөтэй «хос-кас», «түс-түс» гэлэн абаһан хирэ-хирэ болоод лэ дуулдана. Шагажа харахын аргагүй: урданай модон гэртэ үдэ һара голлуулжэ хэлэн толгойн гарай утаанай гаржа, мун нараһанай гарай орхо һолноордог халгатай үрхөөһөө бэшэ юун байгша бэлэй даа. Уудһын түлдэ хижэ бншыһан забһар гаргаад хөөдөөн, хүхэ шомо хажуу тээшээ халба һүршэбэ. Сагани хэлээн бухань дуусаарав

үглюү түшэнхэй, хүдэр яһан эбэрээрээ шомыс утуулан хүлэнхэй бэйхэдэнь, Харалдуу үүдээс хэрд байса хаажархиба.

Эншысэ ойггодобо. Энэ энэ бужынин бөлшэжэ эбатар шонюуд дорболоо юм байна. Мэгдэһэн бүхын гэр руураа гүйгөөд оршохоһон, зууралдаһан шонюунда тогтохо һэн гү даа, оршоһон бээ. Дэн нэгэһэн нэгдээдг үдэһи али нэгэһэнэй дайхархихада хаалһашо хо юм. Бээс хүсхэн бун бухада шонюо нэгээрээ хэлдэггүй. Нэгэ хэды байһан лэ байха. Хажуу тээшээнь добтоһын аргагүй. Хананууд. Сээх урдаһаа бужа шомыс дүртэ табихагүй.

«ЭЖЫН ХҮНХЭЛЫЕ ЭБХЭЖЭ ЯДААБ...»

Абын алтыс Абажа ядааб, Эһын хүнхэлыс Эбхэжэ ядааб. (Оло, муншэд тэнгэри). Хээр гүүн Хэбтэн таргалаа. (Дэлхэй). Зун ургадаггүй Зургаан хайлаһан Үблэдоо ургаа. (Суг мүншэн). Хвүүнгүй тэмэээ

Хүсэжэ ядааб. (Харгы). Хулгүй гүйгөөшин һабаргүй баряашан, Дэлһүгү һиндэһэн, Буусэгүй нүүдэлшэн, (Үүлэн). Шамһаа багахан аад-Шамайе дааналб. (Дүрөө). Торхонь тос гээ, Тононинь ялас гээ, Төһомьс эминхэжэбод, (Шүдэртэй мори).

Торхонь хаярхархэбод, Тохир гашүүнхэдэ (Һамар). Саһан халдангүй (Үкээрэй збэр). Мүнөө ябаа һаа, Мүнгэд хүрэхэ бэлэйб, Тугаар ябаа һаа, Тулдуун хүрэхэ бэлэйб — Харын гурбан шүдэр Харатайханар манайе һаатуулаа. (Юугтэ тодо гншэнэбиб — Өөрөшье мэдэнгүйб, Юугтэ тодо бэдэрнэбиб — Өөрөшье мэдэнгүйб. (Гайхай). Бабайны барыгар, Эһын зоопхэн, Басаганин нэгэлзүүр, Хүбүүннин шэмээдэг. (Сүсэл, шандеруу, дүлэн, ошон). Р. ДАШИЕВАГАЙ суглуунбарһаа.

